

Περιεχόμενα

1. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΟΝ ΑΡΡΩΣΤΟ	19	Λοιπά χαρακτηριστικά του δέρματος	57
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΟΝ ΑΡΡΩΣΤΟ	21	ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΑ	58
ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ		ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΝΩ ΚΑΙ ΚΑΤΩ ΑΚΡΩΝ	60
ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ		ΑΚΟΥΣΙΕΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ	64
ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	23	Τρόμος χειρών	64
		Χοριακές κινήσεις	65
2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΚΑΙ	27	Αθετωσικές κινήσεις	65
ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ		Ημιβαλισμός	65
ΛΗΨΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ - ΤΟ ΦΥΛΛΟ		Τετανικοί σπασμοί	65
ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ - ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΛΙΝΙΚΗΣ		Κλονικοί σπασμοί	65
ΕΞΕΤΑΣΗΣ	29	Μυοκλονίες	65
ΛΗΨΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ	29	Εστιακοί επιληπτικοί σπασμοί	65
Η προσέγγιση στον άρρωστο	29	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΚΕΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΟΥ	65
Η πρώτη ερώτηση	30	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ	
Μετά την πρώτη ερώτηση	30	ΤΩΝ ΟΦΘΑΛΜΩΝ	68
Κύριο ενόχλημα - Οδηγό σύμπτωμα	32	Αντανακλαστικά της κόρης	70
Οι αρχικές σημειώσεις	32	Βυθοσκόπηση	70
ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ	32	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΧΕΙΛΕΩΝ	73
Επίκριση	36	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΣΤΟΜΑΤΟΣ	73
Ορολογία ψυχιατρικού ιστορικού	37	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΑΜΥΓΔΑΛΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΥΓΓΑ	75
ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	38	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΡΙΝΟΣ	77
Επισκόπηση	39	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΠΑΡΕΙΑΣ	77
Επίκρουση	39	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΑΥΤΙΩΝ	77
Ψηλάφηση	40	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΡΑΧΗΛΟΥ	78
Ακρόαση	41	ΚΕΦΑΛΑΛΓΙΕΣ	79
Η χρήση της όαφρησης	41	ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩ-	
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΦΥΛΛΟΥ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ	43	ΣΕΙΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΑΘΟ-	
		ΛΟΓΙΑΣ	83
3. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	49	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	83
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	51	ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΕΝΔΟΚΡΙΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ	83
Ιδιοσυστασιακοί τύποι	53	Υποθυρεοειδισμός	83
Στάση του ασθενούς στο κρεβάτι	53	Υπερθυρεοειδισμός	83
Το βάδισμα	54	Μεγαλακρία	84
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΔΕΡΜΑΤΟΣ	55	Υπο-υποφυσισμός	84
Χροιά του δέρματος	55	Νόσος του Addison	84

Σύνδρομο Cushing	84	4. ΠΥΡΕΤΟΣ	99
Υπερπαραθυρεοειδισμός	85	ΠΥΡΕΤΟΣ	101
Υποπαραθυρεοειδισμός	85	ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ ΠΥΡΕΤΟΥ	101
Πολυενδοκρinoπάθειες	85	ΘΕΡΜΟΜΕΤΡΗΣΗ	101
Σύνδρομο M.E.N. (Multiple endocrine neoplasias)	85	ΑΙΤΙΑ ΠΥΡΕΤΟΥ	102
Σύνδρομο POEMS	85	ΤΕΧΝΗΤΟΣ ΠΥΡΕΤΟΣ	102
Σύνδρομο Gowden ή Σύνδρομο πολλαπλών αμαρτωμάτων	85	ΤΥΠΟΙ ΠΥΡΕΤΟΥ	103
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΠΑΓΚΡΕΑΤΟΣ	85	ΠΥΡΕΤΟΣ ΑΓΝΩΣΤΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΣ	106
Σακχαρώδης διαβήτης	85	5. ΑΡΤΗΡΙΑΚΗ ΠΙΕΣΗ - ΥΠΕΡΤΑΣΗ	107
Σημεία Grey-Turner και Cullen	87	ΑΡΤΗΡΙΑΚΗ ΥΠΕΡΤΑΣΗ	109
Οζώδης νέκρωση λιπώδους ιστού (Nodular fat necrosis)	87	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΑΤΟΜΟΥ ΩΣ ΥΠΕΡΤΑΣΙΚΟΥ - ΔΙΑΓΝΩΣΗ	109
Πελίδνωμα	87	ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΤΗΡΙΑΚΗΣ ΠΙΕΣΗΣ	110
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΝΕΦΡΩΝ	87	Θέση του ασθενούς	110
Χρόνια νεφρική ανεπάρκεια (Χ.Ν.Α.)	88	Διαφορές μεταξύ αριστερού και δεξιού βραχίονα	110
Ψευδοπορφυρία των αιμοκαθαιρομένων	88	Η αρτηριακή πίεση σε όρθια θέση	111
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	89	Η αρτηριακή πίεση στα κάτω άκρα	111
Σύνδρομο δυσαπορρόφησης	89	ΤΟ ΣΦΥΓΜΟΜΑΝΟΜΕΤΡΟ	111
Σύνδρομο "By pass"	89	Μέγεθος αεροθαλάμου	111
Ελκωτική κολίτιδα	89	Τοποθέτηση της περιχειρίδας	112
Παρασιτώσεις του εντέρου	89	Το μανόμετρο	112
Νόσος του Crohn	90	ΠΩΣ ΜΕΤΡΑΤΑΙ Η ΑΡΤΗΡΙΑΚΗ ΠΙΕΣΗ	112
Κακοήθεις όγκοι	90	Οδηγίες για την μέτρηση της αρτηριακής πίεσης	113
Σύνδρομο Reutz-Jehgers Touraine	90	Ασθενής	113
Σύνδρομο Gardner	90	Ειδικές συνθήκες	113
Νόσος Rendu-Osler	90	Συσκευή	113
ΝΟΣΟΙ ΗΠΑΤΟΣ ΚΑΙ ΧΟΛΗΦΟΡΩΝ	91	Μανόμετρο	113
Ηπατίτιδα εξ ιού	91	Στηθοσκόπιο	113
Βλατιδώδης ακροδερματίτιδα των Gianotti-Crosti	91	Τεχνική	113
Αλκοολική κίρρωση	91	Εκτέλεση	113
Χολική κίρρωση	91	Καταγραφή	113
ΡΕΥΜΑΤΟΕΙΔΗΣ ΑΡΘΡΙΤΙΔΑ	91	Ψευδοϋπέρταση	114
ΑΝΑΙΜΙΕΣ	92	Πώς ενισχύονται οι αρτηριακοί τόνοι	114
ΛΕΥΧΑΙΜΙΕΣ - ΛΕΜΦΩΜΑΤΑ	92	Μέτρηση της αρτηριακής πίεσης στο μηρό	114
Χρόνια λευχαιμία και μη Hodgkin λεμφώματα	92	Μέτρηση της αρτηριακής πίεσης στα παιδιά	115
Νόσος του Hodgkin	93	Η αρτηριακή πίεση κατά τη διάρκεια σωματικής άσκησης	115
Δερματοβλεννογόניות εκδηλώσεις του συνδρόμου της επίκτητης ανοσοανεπάρκειας του ανθρώπου (AIDS)	96		

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΙΑΤΡΕΙΟ	115	Ατελεκτασία	148
6. ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	117	Χρόνιο αποφρακτικό εμφύσημα	148
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ - ΨΗΛΑΦΗΣΗ ΠΝΕΥΜΟΝΩΝ	119	Πνευμοθώρακας	149
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	119	Υγρό στην υπεζωκοτική κοιλότητα (υγρή πλευρίτιδα)	149
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΘΩΡΑΚΑ	121	7. ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	151
Όρια των πνευμόνων	122	ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	153
Επισκόπηση του θωρακικού τοιχώματος	124	Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ	153
1. Συγγενείς ανωμαλίες του θώρακα	124	ΘΩΡΑΚΙΚΟΣ ΠΟΝΟΣ	153
2. Επίκτητες ανωμαλίες του θώρακα	124	ΔΥΣΠΝΟΙΑ	154
3. Βλάβες του θωρακικού τοιχώματος	125	ΒΗΧΑΣ	155
Επισκόπηση της αναπνοής	125	ΑΙΜΟΠΤΥΞΗ	155
ΨΗΛΑΦΗΣΗ ΤΟΥ ΘΩΡΑΚΑ	128	ΑΙΣΘΗΜΑ ΠΑΛΜΩΝ	155
ΕΠΙΚΡΟΥΣΗ - ΑΚΡΟΑΣΗ ΠΝΕΥΜΟΝΩΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ	135	ΛΙΠΟΘΥΜΙΑ	156
ΕΠΙΚΡΟΥΣΗ	135	ΕΥΚΟΛΗ ΚΟΠΩΣΗ	156
Επίκρουση πνευμόνων	137	ΚΥΑΝΩΣΗ	156
Καθορισμός ορίων πνευμόνων	138	ΟΙΔΗΜΑ	157
ΑΚΡΟΑΣΗ ΘΩΡΑΚΑ	139	ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ	158
Αναπνευστικό ψιθύρισμα	139	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	158
Μεταβολές του αναπνευστικού ψιθυρίσματος (βρογχικό στοιχείο)	141	ΑΡΤΗΡΙΑΚΗ ΠΙΕΣΗ ΚΑΙ ΣΦΥΓΜΟΣ	159
Βρογχική αναπνοή ή σωληνώδες φύσημα	141	ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΦΛΕΒΩΝ ΤΟΥ ΤΡΑΧΗΛΟΥ	162
Πλευριτικό φύσημα	142	ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΡΔΙΑΣ ΧΩΡΑΣ	164
Σηλαιώδες φύσημα	142	ΑΚΡΟΑΣΗ	165
Επιπρόσθετοι ήχοι στην ακρόαση του θώρακα	142	Καρδιακοί τόνοι	166
Ρόγχοι	142	Άλλοι ήχοι	171
Ξηροί ρόγχοι (ή μουσικοί ρόγχοι)	143	Περικαρδιακή τριβή	172
Υγροί ρόγχοι	143	Φυσήματα	173
Υποτρίζοντες ρόγχοι	144	ΗΛΕΚΤΡΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΗΜΑ	181
Τρίζοντες ρόγχοι	144	Το φυσιολογικό ηλεκτροκαρδιογράφημα	181
Ήχος τριβής (πλευριτικός ή υπεζωκοτικός)	145	Το τρίγωνο του Einthoven	186
Φωνητική αντίληψη (ακρόαση της φωνής)	146	Διπολικές (κλασικές) απαγωγές των άκρων	186
ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ	146	Μονοπολικές απαγωγές των άκρων	186
Πνευμονική πύκνωση (πνευμονία, νεόπλασμα πνεύμονα, πνευμονικό έμφρακτο, ατελεκτασία, φυματίωση)	148	Ηλεκτρικός άξονας της καρδιάς	188
		Προκάρδιες απαγωγές	188
		Ωρολογιακή και αντιωρολογιακή στροφή της καρδιάς	190
		Προσέγγιση και ερμηνεία του φυσιολογικού ΗΚΓ	190

ΑΚΤΙΝΟΓΡΑΦΙΑ ΘΩΡΑΚΑ –		Τετραλογία του Fallot	210
ΑΚΤΙΝΟΣΚΟΠΗΣΗ	193	Ανώμαλη εκβολή πνευμονικών	
ΚΑΡΔΙΑΚΗ ΣΙΛΟΥΕΤΤΑ	193	φλεβών	210
ΥΠΕΡΤΡΟΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΣΗ ΚΑΡΔΙΑΚΩΝ		Σύμπλεγμα Eisenmenger	210
ΚΟΙΛΟΤΗΤΩΝ	195		
ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΗ ΑΓΓΕΙΩΣΗ	196		
ΛΟΙΠΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ		8. ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΕΠΤΙΚΟΥ	211
ΤΕΧΝΙΚΕΣ	199	ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	
ΜΗΧΑΝΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΙΑ	199	ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΑΡΡΩΣΤΟΥ	213
ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΚΟΠΩΣΗΣ	200	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΑΡΡΩΣΤΟΥ	214
ΗΧΩΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΙΑ	201	ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	215
Εφαρμογές της ηχωκαρδιογραφίας	201	1. Πόνος	215
ΦΟΡΗΤΗ ΣΥΣΚΕΥΗ ΣΥΝΕΧΟΥΣ 24ΩΡΗΣ		Σπλαγχνικός	215
ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΗΚΓ (Holter Monitor)	202	Σωματικός	215
ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ	202	2. Αίσθημα δίψας και ξηρότητας	
ΚΑΡΔΙΑΚΟΣ ΚΑΘΕΤΗΡΙΑΣΜΟΣ	203	του στόματος	215
		3. Σιελόρροια	216
Η ΚΛΙΝΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ		4. Διαταραχές της γεύσης	216
ΤΩΝ ΣΥΧΝΟΤΕΡΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ		5. Κάκοσμη αναπνοή	216
ΤΟΥ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	205	6. Καύσος κατά τη γλώσσα και τον στοματικό	
Οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου	205	βλεννογόνο	216
Στηθάγχη	205	7. Διαταραχές στην ομιλία και μάσηση	216
Πνευμονική υπέρταση	206	8. Αναγωγές	216
Περικαρδίτιδα	206	9. Ερυγές	216
Συμπιεστική περικαρδίτιδα	206	10. Δυσφαγία	216
Καρδιακός επιπωματισμός	206	11. Λύγξ	217
Στένωση της μιτροειδούς βαλβίδας	207	12. Ναυτία - Έμετος	217
Ανεπάρκεια της μιτροειδούς βαλβίδας	207	Αντανακλαστικοί έμετοι	217
Μικτή βλάβη της μιτροειδούς βαλβίδας		Αποφρακτικοί έμετοι	217
(στένωση και ανεπάρκεια)	207	Τοξικοί έμετοι	217
Στένωση της αορτικής βαλβίδας	207	13. Μετεωρισμός	218
Ανεπάρκεια της αορτικής βαλβίδας	208	14. Οπισθοστερνικός καύσος	218
Στένωση ισθμού της αορτής	208	15. Διάρροια	218
Στένωση της τριγλώχινας βαλβίδας	208	16. Δυσκοιλιότητα	218
Ανεπάρκεια της τριγλώχινας		17. Τεινεσμός	219
βαλβίδας	209	18. Ακράτεια κοπράνων	219
Στένωση της βαλβίδας της πνευμονικής		19. Αιματέμεση - Μέλαινα	220
αρτηρίας	209	ΚΟΙΛΙΑΚΟΣ ΠΟΝΟΣ	220
Ανοικτός αρτηριακός πόρος	209	Παθογένεια	220
Μεσοκολπική επικοινωνία	209	Χαρακτήρες του κοιλιακού πόνου	220
Μεσοκοιλιακή επικοινωνία	209	Σπλαγχνικός	220
		Σωματικός	221
		Προσέγγιση στον άρρωστο	221
		ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΙΚΟ	
		ΣΩΛΗΝΑ	222

ΙΚΤΕΡΟΣ	224	Οισοφαγίτιδα	245
Αιμολυτικός ίκτερος	225	Αχαλασία	245
Ηπατοκυτταρικός ίκτερος	225	Καρκίνος οισοφάγου	246
Αποφρακτικός ίκτερος	225	Πεπτικό έλκος	246
ΑΣΚΙΤΗΣ	226	Καρκίνος στομάχου	247
ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΕΠΤΙΚΟΥ		Διαρροϊκά συνδρομα	248
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	229	1. Μικροβιακές και τοξικές διάρροιες	248
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	229	2. Φλεγμονώδεις παθήσεις των εντέρων	249
A. Επισκόπηση προσώπου - τραχήλου -		3. Σύνδρομο πλημμελούς απορρόφησης	250
θώρακος	229	4. Καρκίνος παχέος εντέρου και	
B. Επισκόπηση της κοιλίας	231	εκκοληματαίτιδα	250
1. Τοπογραφία	231	5. Συστηματικές νόσοι	251
ΨΗΛΑΦΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΛΙΑΣ	232	6. Φάρμακα	251
Κανόνες ψηλάφησης	232	7. Σπάνια νοσήματα	251
Ευαισθησία της κοιλίας	233	Ειλεός	251
Επιπολής ψηλάφηση	233	Οξεία σκωληκοειδίτιδα	252
Ψηλάφηση σε βάθος	234	Οξεία περιτονίτιδα	254
Μυική αντίσταση και σύσπαση	234	Οξεία παγκρεατίτιδα	256
Ψηλάφηση ήπατος	235	Χρόνια παγκρεατίτιδα	256
Χαρακτήρες του χείλους ήπατος	236	Καρκίνος παγκρέατος	256
Ψηλάφηση της χοληδόχου κύστης	237	Ηπατίτιδες	257
Ψηλάφηση του σπληνός	237	Κίρρωση του ήπατος	258
Ψηλάφηση του παχέος εντέρου	238		
Σημείο επιπλέοντος πάγου	238	9. ΕΞΕΤΑΣΗ ΟΥΡΟΠΟΙΟΓΕΝΗΤΙΚΟΥ	
ΕΠΙΚΡΟΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΛΙΑΣ	238	ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	261
Επίκρουση του ήπατος	239	ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ	
Επίκρουση του σπληνός	239	ΤΩΝ ΝΕΦΡΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ	263
Επίκρουση του υπογαστρίου	240	ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	
ΑΚΡΟΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΛΙΑΣ	240	ΤΟΥ ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	267
ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ		ΠΟΝΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ	267
ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	241	Νεφρικός (οσφυϊκός) πόνος	267
ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ	241	Κολικός του νεφρού	268
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	242	Άτυπος κολικός νεφρού	268
Ακτινολογικός έλεγχος	242	Πόνος ουροδόχου κύστης	268
Υπερηχοτομογραφία	243	ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ	
Ραδιοϊσοτοπικός έλεγχος	243	ΤΩΝ ΟΥΡΗΣΕΩΝ	269
Αξονική Τομογραφία	243	Συχνουρία - Δυσουρία	269
Μαγνητική Τομογραφία	244	Μείωση της συχνότητας των ουρήσεων	269
Βιοψίες	244	Επίσχεση ούρων	269
ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ		Ακράτεια ούρων	270
ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	245		

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΟΥΡΩΝ ..	270	10. ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ	
Πολυουρία - Νυκτουρία	270	ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	299
Ολιγουρία - Ανουρία	271	ΑΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	301
ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ		ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΑ ΤΩΝ	
ΤΩΝ ΟΥΡΩΝ	271	ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ	302
Αιματουρία	272	ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΑ	
ΟΙΔΗΜΑ	273	ΤΩΝ ΑΝΑΙΜΙΩΝ	302
Τριχοειδικό μηχανισμό	273	<i>Η σημασία του ιστορικού</i>	303
Μηχανισμοί κατακράτησης νατρίου και		<i>Κυριότερες κλινικές εκδηλώσεις</i>	304
νερού	274	ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΑ	
Νεφριτιδικό σύνδρομο	274	ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΤΗΣ ΑΙΜΟΣΤΑΣΗΣ	305
Νεφρωσικό σύνδρομο	275	<i>Α. Αιμορραγικές διαθέσεις</i>	305
ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ		<i>Η σημασία του ιστορικού</i>	307
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	277	<i>Κυριότερες κλινικές εκδηλώσεις</i>	308
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	277	<i>Β. Θρομβοφιλία</i>	310
ΕΠΙΚΡΟΥΣΗ	279	ΛΕΜΦΑΔΕΝΟΠΑΘΕΙΑ ΚΑΙ	
ΑΚΡΟΑΣΗ	281	ΣΠΛΗΝΟΗΠΑΤΟΜΕΓΑΛΙΑ	310
ΨΗΛΑΦΗΣΗ	282	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗ	
ΠΑΡΑΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	284	ΚΟΙΛΟΤΗΤΑ Ή ΤΟ ΔΕΡΜΑ	313
ΝΕΦΡΩΣΙΚΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ -		ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ	
ΟΞΥ ΝΕΦΡΙΤΙΔΙΚΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ	287	ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΟΥ ΑΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ	
ΝΕΦΡΩΣΙΚΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ	287	ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	314
ΟΞΥ ΝΕΦΡΙΤΙΔΙΚΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ	289	ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟ ΑΙΜΑ	314
ΧΡΟΝΙΑ ΣΠΕΙΡΑΜΑΤΟΝΕΦΡΙΤΙΔΑ	290	ΜΥΕΛΟΣ	316
ΑΣΥΜΠΤΩΜΑΤΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΟΥΡΩΝ	290	ΑΙΜΟΣΤΑΣΗ	317
Μεμονωμένη ασυμπτωματική αιματουρία	290	<i>Βασικές (προκαταρκτικές) εξετάσεις</i>	
Μεμονωμένη ασυμπτωματική λευκωματουρία		<i>του αιμοστατικού μηχανισμού</i>	317
(μη νεφρωσικού τύπου)	291	ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ	
Ασυμπτωματική αιματουρία και		ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ	318
λευκωματουρία	291	ΑΝΑΙΜΙΕΣ	318
ΤΑ ΚΛΙΝΙΚΑ ΣΥΝΔΡΟΜΑ ΤΗΣ ΟΞΕΙΑΣ		<i>Εργαστηριακή διάγνωση αναιμιών</i>	318
ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΑΣ ΝΕΦΡΙΚΗΣ		<i>Περιφερικό αίμα</i>	318
ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	293	<i>Μυελόγραμμα</i>	322
ΟΞΕΙΑ ΝΕΦΡΙΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ	293	<i>Συχνότερες αναιμίες</i>	322
<i>Ολιγουρική ΟΝΑ</i>	293	<i>Σιδηροπενική αναιμία</i>	322
<i>Πρώτη φάση</i>	293	<i>Μεγαλοβλαστική αναιμία</i>	323
<i>Δεύτερη φάση</i>	293	<i>Μεσογειικά Σύνδρομα</i>	325
<i>Τρίτη φάση</i>	294	<i>β-Μεσογειική αναιμία</i>	325
<i>Μη ολιγουρική ΟΝΑ</i>	294	<i>Δρεπανοκυτταρική αναιμία</i>	327
ΧΡΟΝΙΑ ΝΕΦΡΙΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ	294	<i>Απλαστική αναιμία</i>	328
		ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΚΕΣ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ	329

Εργαστηριακή διάγνωση αιμορραγικών διαθέσεων	329	4. Υπερτρίχωση, ακμή και αλωπεκία	356
Συχνότερα νοσήματα αιμορραγικών διαθέσεων	330	5. Σεξουαλική ανεπάρκεια στον άνδρα (υπογοναδισμός) - Πρώιμη ήβη	358
Διαταραχές των αγγείων	330	6. Γυναικομαστία	360
Θρομβοπενίες	330	7. Βρογχοκήλη	361
Θρομβασθένειες	331	8. Ενδοκρινικός εξόφθαλμος (Ενδοκρινική οφθαλμοπάθεια)	363
Διαταραχές των παραγόντων της πήξης	332	β) Σημεία και συμπτώματα ενδοκρινοπαθειών που αποκαλύπτονται κατά την εξέταση του ασθενούς	364
Αιμορροφιλία Α	332	1. Δερματικές εκδηλώσεις	364
Αιμορροφιλία Β	332	2. Γαστρεντερικές εκδηλώσεις	367
Αιμορροφιλίες από έλλειψη των παραγόντων II, V, VII, X, XI, ινωδογόνου και XIII	332	3. Νευρομυικές και ρευματικές εκδηλώσεις	369
Νόσος von Willebrand	332	4. Καρδιαγγειακές εκδηλώσεις	371
Θρομβοφιλία	333	5. Αναπνευστικές εκδηλώσεις	372
Αιματολογικές κακοήθειες	333	6. Πολυουρία	373
Οξεία λευχαιμία	333	ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΑ	
Μυελοδυσπλαστικά σύνδρομα	334	ΜΕΤΑΒΟΛΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ	375
Χρόνια μυελογενής λευχαιμία	335	ΣΑΚΧΑΡΩΔΗΣ ΔΙΑΒΗΤΗΣ	375
Χρόνια λεμφογενής λευχαιμία	336	Η κλινική εξέταση του διαβητικού	376
Λεμφώματα	337	ΛΟΙΠΑ ΜΕΤΑΒΟΛΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	379
Νόσος Hodgkin	337	Δυσλιπιδαιμίες	379
Μη Hodgkin λεμφώματα	339	Ουρική αρθρίτιδα	380
Πολλαπλούν Μυέλωμα	339	Αιμοχρωμάτωση	380
Μυελοϋπερπλαστικά σύνδρομα	340	Νόσος του Wilson	380
Αληθής πολυκυτταραιμία	340	Πορφυρίες	380
Ιδιοπαθής θρομβοκυτταραιμία (IT)	341	Γλυκογονιώσεις	380
Ιδιοπαθής Μυελοϊνώση	341		

11. ΕΞΕΤΑΣΗ ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ 343

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΜΕ ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΗ ΝΟΣΟ (ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΠΤΩΜΑ ΣΤΗ ΝΟΣΟ)	345
ΤΟ ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	345
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΠΑΘΕΙΩΝ	346
ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ	346
Σημεία και συμπτώματα που παραπέμπουν άμεσα σε ενδοκρινοπάθεια	347
Ελάττωση σωματικού βάρους	350
2. Αμηνόρροια - Ολιγομηνόρροια - Πρώιμη ήβη	350
3. Διαταραχές σωματικής αύξησης - Κοντό ανάστημα	355

12. ΕΞΕΤΑΣΗ ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ 381

ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	383
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	383
ΟΡΟΛΟΓΙΑ	383
ΣΥΧΝΟΤΕΡΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΣΥΝΤΗΜΗΣΕΙΣ	384
ΙΣΤΟΡΙΚΟ	384
Εκτίμηση των συμπτωμάτων	384
Πόνος	384
Δυσκαμψία	385
Διόγκωση και παραμόρφωση	385
Δυσλειτουργία και ανικανότητα	385

Συστηματικά ενοχλήματα	385	Βάδιση	409
Αδυναμία και καταβολή	386	Επιτηδευμένη βάδιση (βάδισμα πτέρνα-δάχτυλα)	409
Διαταραχές του ύπνου	386	Στάση (Δοκιμασία Romberg)	409
Χρονική σειρά των εκδηλώσεων	386	3. Εξέταση ενώ ο ασθενής κάθεται ή είναι ξαπλωμένος	409
Άλλα στοιχεία του ιστορικού	386	Κρανιακά νεύρα	409
ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ	386	Οσφρητικό νεύρο (I)	409
Εκτίμηση των κλινικών ευρημάτων	387	Οπτικό νεύρο (II)	412
Στάση του ασθενούς	387	Οφθαλμοσκόπηση	412
Παραμορφώσεις	387	Οπτική οξύτητα	413
Υπερκείμενο δέρμα	387	Οπτικά πεδία	413
Αύξηση της τοπικής θερμοκρασίας	387	Οφθαλμοκινητικά νεύρα	413
Διόγκωση	387	Κοινό κινητικό νεύρο (III)	413
Ευαισθησία	388	Τροχλιακό νεύρο (IV)	413
Κινητικότητα	388	Απαγωγό νεύρο (VI)	413
Κριγμός	390	Οφθαλμοπληγία	414
Μυικό και νευρικό σύστημα	390	Παράλυση του κοινού κινητικού νεύρου	414
Σταθερότητα	390	Παράλυση του τροχλιακού νεύρου	414
Λειτουργικότητα	390	Παράλυση του απαγωγού νεύρου	414
Η ρευματολογική εξέταση	391	Τρίδυμο νεύρο (V)	414
Εξέταση των αρθρώσεων	391	Προσωπικό νεύρο (VII)	416
Εκτίμηση του ασθενούς κατά τη βάδιση	391	Ακουστικό νεύρο VIII	417
Εκτίμηση του ασθενούς κατά την όρθια θέση	392	Κοχλιακή μοίρα του ακουστικού νεύρου	417
Εκτίμηση του ασθενούς στην εξεταστική κλίνη	394	Αιθουσαία μοίρα του ακουστικού νεύρου	417
Έλεγχος για εξωαρθρικές εκδηλώσεις	395	Γλωσσοφαρυγγικό νεύρο (IX)	418
Το δέρμα στις παθήσεις του μυοσκελετικού συστήματος	395	Πνευμονογαστρικό νεύρο (X)	418
Βλάβες των ονύχων	397	Παραπληρωματικό νεύρο (XI)	419
Ευρήματα από τους βλενογόνους	397	Υπογλώσσιο νεύρο (XII)	419
Οι οφθαλμοί στις παθήσεις του μυοσκελετικού συστήματος	398	4. Εξέταση ενώ ο ασθενής είναι ξαπλωμένος	420
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ	398	Κινητικός μηχανισμός	420
13. ΕΞΕΤΑΣΗ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	405	Το πυραμιδικό σύστημα (σύστημα του ανώτερου ή κεντρικού κινητικού νευράνα)	420
ΕΞΕΤΑΣΗ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	407	Το σύστημα του περιφερικού (ή κατώτερου) κινητικού νευράνα	421
ΛΗΨΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ	407	Εξωπυραμιδικό σύστημα	421
ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ	408	Το ρυθμιστικό σύστημα της παρεγκεφαλίδας	421
1. Εξέταση κατά τη διάρκεια της λήψεως του ιστορικού	408	Τροφικότητα	422
2. Εξέταση ενώ ο ασθενής βαδίζει ή στέκεται όρθιος	409	Μυικός τόνος	422
		Μυική ισχύς	422
		Δοκιμασίες σε μορφή ασκήσεων	423
		Εξέταση των μυών με βάση τις κινήσεις	

στις αρθρώσεις	423	ΚΩΜΑ ΚΑΙ ΚΩΜΑΤΩΔΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ..	437
Ραχιαία κάμψη του ποδιού	424	Εκτίμηση κατάστασης του ασθενούς	
Πελματιαία κάμψη του ποδιού	424	σε κώμα	439
Εξέταση αντανακλαστικών	424	Σημεία που χαρακτηρίζουν διάφορα	
Τενόντια αντανακλαστικά	424	κώματα χρήσιμα για έγκαιρη διάγνωση ..	440
Κλόνος	425	Συμπτωματολογία κυριότερων	
Επιπολής νωτιαία αντανακλαστικά	425	κωμάτων στην παθολογία	440
Παθολογικά αντανακλαστικά	425		
ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΑΡΕΓΚΕΦΑΛΙΔΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ..		15. ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΛΛΕΡΓΙΚΟΥ	
426		ΑΣΘΕΝΟΥΣ	443
Δοκιμασίες για τη συνεργία των μυών		ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	
"στο χώρο" κατά τις εκούσιες κινήσεις	426	ΤΟΥ ΑΛΛΕΡΓΙΚΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ	445
ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΕ ΚΩΜΑΤΩΔΗ ΑΣΘΕΝΗ	427	ΕΙΔΙΚΗ ΑΛΛΕΡΓΙΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ	445
Αξιολόγηση του επιπέδου συνείδησης	427	1. Συνήθης in vivo αλλεργιολογικός	
ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	428	έλεγχος	446
Εξέταση πόνου	429	α) Δερματικές Δοκιμασίες (ΔΔ)	446
Εξέταση αφής	429	β) Δοκιμασίες πρόκλησης με αλλεργιογόνο	
Εξέταση παλλαιοθησίας	429	(ΔΠ)	447
Εξέταση της θέσεως των μελών στο χώρο	429	2. Συνήθης in vitro αλλεργιολογικός	
Ειδικές καταστάσεις	430	έλεγχος	448
Εξέταση για σύγχρονη αναγνώριση		α) Προσδιορισμός των επιπέδων της ολικής	
αμφοτερόπλευρων ερεθισμάτων		ανοσοσφαιρίνης E (IgE) του ορού	448
(εξέταση για απόσβεση ερεθίσματος)	430	β) Αναζήτηση και ποσοτικός προσδιορισμός	
Εξέταση της γραφαιοθησίας	430	ειδικών για τα αλλεργιογόνα IgE	448
Εξέταση της στερεογνωσίας	430	ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΣΥΝΗΘΕΣΤΕΡΩΝ	
ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΦΛΟΙΩΔΩΝ		ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΑΣΙΩΝ	448
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΕΥΠΡΑΞΙΑΣ, ΓΝΩΣΙΑΣ		1. In vitro μέθοδοι	448
ΚΑΙ ΛΟΓΟΥ	430	2. In vivo μέθοδοι	449
Ο φλοιώδης μηχανισμός ευπραξίας -			
Οι απραξίες	430	16. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ	
Διαταραχές ευπραξίας - Οι απραξίες	430	ΣΤΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΡΑΞΗ	451
Μέθοδος εξέτασης (για αναζήτηση		ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ	
απραξίας)	430	ΣΤΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΡΑΞΗ	453
Ο φλοιώδης μηχανισμός της γνωσίας -		ΓΕΝΙΚΑ	453
Οι αγνωσίες	431	Κατηγορίες εργαστηριακών εξετάσεων	
Ο φλοιώδης μηχανισμός του λόγου -		και εργαστηρίων	453
Οι αφασίες	431	Η έννοια των τιμών αναφοράς	454
Εξέταση του προφορικού λόγου	431	Τα λάθη των μετρήσεων και των μεθόδων ..	456
Εξέταση του γραπτού λόγου	431	Διαγνωστική αξία, ευαισθησία και ειδικότητα	
		των εργαστηριακών εξετάσεων	457
		Σύμβολα και μονάδες που χρησιμοποιούνται	
		στο εργαστήριο	457
		ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΟΥΡΩΝ	458
14. ΛΙΠΟΘΥΜΙΑ - ΚΩΜΑ	433		
ΛΙΠΟΘΥΜΙΑ - ΚΩΜΑ	435		
ΛΙΠΟΘΥΜΙΑ	435		
Παθογένεια της λιποθυμίας	436		

Συλλογή των ούρων	459	ΕΞΕΤΑΣΗ ΓΑΣΤΡΙΚΟΥ ΥΓΡΟΥ	476
Όψη και χροιά	459	ΕΞΕΤΑΣΗ ΕΓΚΕΦΑΛΟΝΩΤΙΑΙΟΥ ΥΓΡΟΥ	477
Ειδικό βάρος - ωσμωτική πίεση	460	ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΛΕΥΡΙΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΣΚΙΤΙΚΟΥ	
pH	461	ΥΓΡΟΥ	478
Λεύκωμα	461	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	
Άλλες ουσίες	462	ΣΤΗ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΑ	479
Μικροσκοπική ούρων	463	A) Εξετάσεις αίματος	479
III. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΑΙΜΑΤΟΣ	466	B) Η σημασία των εργαστηριακών	
Λήψη του αίματος	466	ευρημάτων	479
Κλινική σημασία μερικών συνηθισμένων		ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	
εξετάσεων	467	ΣΤΗ ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΟΛΟΓΙΑ	481
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΟΠΡΑΝΩΝ	475		
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	489		
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	491		